

Det kgl. Justis- og politidepartement
Pb. 8005, Dep.

0030 Oslo

Deres referanse

14/982 EP KKF/KTU/bj

Vår referanse

14-056771ADM-BBYR

Dato

30.10.2014

HØRINGSUTTALELSE TIL NOU 2014:1 Ny arvelov

Innledning

Bergen tingrett vil i høringsuttalelsen ta for seg enkelte deler av lovforslaget som får betydning for domstolene. I tillegg knyttes noen kommentarer til utformingen av lovforslagets § 32 første ledd. Vi påpeker også en feil henvisning i lovforslagets § 34 fjerde ledd. De typisk arvepolitiske sider ved lovforslaget, som for eksempel ektefellens og samboerens arverett og pliktdelsarven, ligger utenfor det vi som domstol finner det hensiktsmessig å tilkjenne en oppfatning om.

Til § 32. Vitnetestament

For en lekmann kan ordlyden om at testamentet *opprett*es skriftlig med to vitner som er til stede sammen, indikere at testator også må *utforme*, eller *nedtegne*, selve testamentet mens vitnene er til stede sammen. Bergen tingrett foreslår en forenkling i ordlyden for å rydde bort denne eventuelle misforståelsen og for å gjøre innholdet lettere tilgjengelig.

I første ledd siste punktum er det foreslått innført en bestemmelse om at vitnene alternativt til å underskrive dokumentet mens testator er til stede, kan vedkjenne seg underskriftene mens testator er til stede.

Situasjonen er altså at testator har underskrevet eller vedkjent seg underskriften mens vitnene er til stede sammen. Det kan fremstå som lite praktisk at vitnene – i stedet for straks å underskrive testamentet mens testator er til stede – underskriver testamentet senere, for så i etterkant å vedkjenne seg underskriftene overfor testator. Det bes vurdert om det er hensiktsmessig å beholde denne delen av lovparagrafen.

Bergen tingrett foreslår at § 32 første ledd gis følgende ordlyd:

Når ikke noe annet er bestemt i dette kapitlet, skal testament opprettes skriftlig. Testator skal underskrive dokumentet eller vedkjenne seg underskriften overfor to vitner som er til stede sammen, og som vet at dokumentet skal være et testament. Vitnene skal underskrive dokumentet mens testator er til stede.

Til § 34. Notartestament

Notarius publicus som skal notarialbekrefte testamentet, vil være i kontakt med testator over et tidsrom av gjerne bare 10 til 15 minutter. Det er denne kontakten som skal danne grunnlag for å gi en påtegning som har en egen bevisverdi, jf. lovforslaget § 34 tredje ledd.

Arvelovutvalget har under punkt 10.2 utredet når en testamentarisk disposisjon er ugyldig på grunn av testators sinnstilstand. Det fremgår av utvalgets redegjørelse at vurderingen av om testator er i en slik sinnstilstand at hun mangler testasjonsevne, er bred og sammensatt. Vurderingen må til tider baseres på en nokså inngående kunnskap om testators psyke.

Det kan være vanskelig eller umulig for en person uten fagkunnskap på området, i løpet av en kort konsultasjon å vurdere hvorvidt testator er "ved sans og samling", jf. lovforslaget § 34 annet ledd bokstav c).

Det er vel kjent at en person med for eksempel demens, periodevis kan opptre upåfallende overfor folk som ikke kjenner vedkommende. Man kan dermed oppleve at det ikke blir fanget opp at testator mangler testasjonshabilitet.

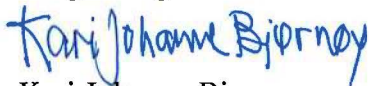
Bergen tingrett mener at det er uheldig at det – slik lovutkastet legger opp til - skal fremstå som særlig betryggende at testamentet er bekreftet av tingretten gjennom en notarialforretning. En slik fremgangsmåte kan vise seg å være mindre betryggende enn om testamentet var undertegnet av to vitner som normalt må forventes å kjenne testator bedre enn notarius publicus.

Også i fremtiden vil det bli reist søksmål med påstand om at en testamentarisk disposisjon er ugyldig på grunn av at testator på testasjonstidspunktet var i en tilstand som er nevnt i lovforslaget § 36. Det vil – slik vi ser det – være uheldig om en tingrett skal vurdere testasjonshabiliteten til en testator som har fått opprettet et notartestament ved den samme tingretten.

Vi mener derfor at lovforslaget i § 34 ikke bør vedtas.

Avslutningsvis gjør vi oppmerksom på at lovforslaget § 34 fjerde ledd inneholder en henvisning til § 51. *Korrekt henvisning skal være til § 54.*

Bergen tingrett

Kari Johanne Bjørnøy
Sorenskriver